

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին... 180 դր...
Վարձարար... 40 դր...
Վարձարար... 30 դր...
Վարձարար... 30 դր...

Մ Մ Մ Մ Մ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՏԱՆԵՐԱՆՊԹԻՒՄ 29 ՅՈՒՆԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԹՐՈՒՆԻ ԶՈՐԱՊԵՏՈՒ
ԱՅԵՆԱՐԱՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

(Տար... 1105)

Այն պատկերացման գիշերը ցար-
ար 11 տարեկանի հասու (պրոպեյա)
և հետևեալ առատա՝ խրատներուն
մէջ 900 մարդ գտայ առաւած: (Տարմ-
մանք): Զորաց կէտը եւ գարձույնի
միւս կէտն եւ փարիցի ազգային պա-
հապան զինուորներ խրատներուն մէջ
հանապազօրեայ կռիւներ բրին, որք
պատեւ կը բերեն իրենց:

30ին սխառ սմբարհում թիւերը
որ բաղաբաղկիւն ազգաց ստորու-
թեան հոգեւորական գործակալներն
և քրիստոնէական եւ մեր կրօնականներն
և հիւանդանոցները հարուստ էր:

Անտիկիալ էր բոլոր փարիցի յո-
ղաբարը: Երբ թիւերն որո՞ւ առաւել
զբացան: (Տար ազգի կախ կողմը):

Պարիցի կողմէն փնտրուին սար-
տակիցի կերպիւ գեղարար 40000 ձի
կերուած էին, եւ մեծ քաղաքին կեանք
ը գրեթէ դադարեցաւ:

20000 զօրականը արեւն ցամա-
քու մէ՛ հրանդանոցով փարից բեր-
ւեցան, եւ զանոնք այլ եւս չտեսայ:

Ազգացաց եւ պաշարուին ս-
նով իրենց ձեռաց աշխատութեանը
ապրանքներուն կրած նեղութեան վրայ
շատ խռատեցան:

Վարձարարներն այդ մարդ թիւեր-
ը ուրիշներէ լրացուցին փնտրելի մէջ
էր, եւ թիւակ եւ օգուած օգնութիւն
առանձնաբար շնորհիւ աւելի թիւ տուա-
ւեցան:

Արտեստատօրները, խանութ-
պաններն եւ ստորին պաշարատար-
ները որք բուն մը ձէին ստանար բոլոր
շատ կատարին, պաշարան ճշմարիտ
գիտցանքն են: (Կատարարութիւնը
ալ կողմէն):

Այն ժամանակ Տիւրքո զօրա-
պետն ըստ ինձ թէ ալ ձէինք կրնար
ուրիշ բան ընել: Բայց եթէ պաշարա-
տարական գրեց մէջ փոխուիլ եւ հա-
ղի վերջին պատուին ստանալ:

Մահացն եւ վերջին Տիւրք մը փար-
ձեւ ուղեցին այն էր յուսահատութեան
ծիրը: Ամեն միջոց տրտաւել կու գէի-
այս էր իմ պարտականութիւնս:

Բայց յուսահատական պատե-
րացին ամեն կտանց համաձայնութեան
ը միայն կրնար թիւեր բոլոր զինու-
որական հրամանատարներն ու ստանե-
րը ժողովին եւ առաջարկեցին վը-
տանդաւոր յարմարեւ մ'ընել Շո-
թի թիւերն վրայ, որ եթէ առեւտր,
թոյլ կուտար մեզ վերջացի պաշարա-
տարութեան գիշերը պատեիլ, ինձ կեցան
եւ խնդրեցին ինձմէ որ Ման-վարիցիին
յնտակեալ բանալի Ասիէց ծաղեցան:
Գիւ պանդակ ճակատամարտը:

Ազգային պահապան զինուորներն

հան առնանեմ անձնու կրտսիւն ցրց
սուրին:

Հոն ինկալ իր շարքին, հոն ինկալ
նուե քորոյի ծեր մարտիչը, որ փախ-
պնամեայ հասակին մէջ զինուորական
պարիս եւ հրացանը կրնակը գարկած
զնաց ինքզինք օպանել առաւ: Ինքը-
նամեայ կարգերուն մէջ: (Կատարա-
րութիւնը):

Բայց անձնու կրտսիւնը չբաւելր:
Ազգային պահապան զինուորները փոր-
ձառութիւն չունենալով խիստ ճան-
րար կը յարձակէին թշնամեայ վը-
րայ, միայն շարքն ներդ աշնակութեան
գործ անտեղ չունէին, այլ իր բան-
չիւն իր հաշուին կը կուտէր: Այս
պատճառաւ կը հաշուեմ որ մեր կու-
րուսած 8000 մարդու թիւերը մասն
ազգային պահապան զօրաց սյս ան-
փորձութեան յաւալ եկաւ:

Երբ որ Տիւրքո զօրապետն ինք
զինքը Լուսապոյն տնօրէն պատուարին
արգիւրած տեսաւ, եւ զայն փորե-
լով փնտրել ապրիւ հարկող թիւաց: Բայց
մեծ թիւ օպար եւ զօրականը հաւե-
նուն պարտեւրով մեռան:

Տիւրքո զօրապետն ուրիշ օրի-
նակներ ալ կը յնէ: Իր բանակի օղ-
նակներն մէկը նոյն պատերազմին
մէջ ազգային պահապան զինուորն մը
զարկու երով մեռաւ:

Այս այս պատճառաւ էր որ պա-
շարան վերջը գէտ կեցոյ ինձ եղած
ամեն առիթունց թէ բոլոր ազգային
պահապան զինուորացի հոս գալը յար-
ձակում մ'ընեմ:

Պիւ պանդակ ճակատամարտին
հասել, ժողովարարը, մտնու լը, ազգա-
յին պահապան զինուորութիւնն ինձ
դէմ կարծիք յայտնեցին:

Ազգային պահապան զինուորաց
պատկամաւ որս թիւն մը ինքրեց ինձ-
մէ որ բոլոր զինեալ եւ անզէն մար-
դիկը փարիցիէ դուրս հանելով իրենց
հեղեղային կուած ճակատամարտը օսամ
(Կրիմայ):

Կուսակալութիւնն ալ վերջնա-
կան մեծ ճակատամարտ մը ապ կը
խնդրէր: Բայց զինուորական մեծ ունիւր
մ'ըլլալուն համար չընդունեցին:

Երբ որ մարդ մը փնտրեցին որ
այս յոյսերուն պատասխանէր: Հապա-
րագետ մ'անդ ամ յանձն յառաւ ըս-
պարտական տեղն անցին: Բայց նոյն
փոյլիկներն իմ իշխանութիւնն կորս-
ւած էր: Փարիցի թագապետները կա-
ռարարութեան շարքը գու մարտեղով
ըսին ինձ եւ, եւ ալ հանդեպ թէ իմ
կացութիւնս այլ եւս հնարաւոր չէր:

Ստան հրամարական տարա-
քանի հրամարական տարա հրամար-
ակցին գիւս հրամարական թիւ եւ եր-
բէք հրամարական չեմ տար: Բայց թիւ
կուսակալութեան թիւ կրնար գիւս
պաշարանը հանել եւ, ուրիշ մը անգը
ընել, ինչպէս որ եղաւ:

Բուսեցաւ թէ բարեկամական
կարգ աղբութիւն մ'էր այս: Գիւսն զի-
րեր էի թէ փարիցի կուսակալներն

անձնատուր չլինելու ինչ ճշմարիտ պար-
տականութիւն մ'էր, եւ հրամանաց
մարտիրոսութեան մ'եռեւ գուցէ ու-
րիշ կերպիւ վերջանալու պիտանի էր:

Փարիցի կուսակալներն անձնատուր
չլինելը ըսեալ թաւել կու գէի անչու շու-
թէ թշնամեայ որ եւ եւեզանց առ-
ին անձնատուր թիւն չլինել յոյսին
անտալ: Բայց ըսել չէի ուրիշ թիւ եր-
կու միջին մարդոց առանց հացի մը-
նացած ժամանակ ալ անձնատուր չը
պիտի լինէի:

Հիւսն դամ փարիցի որաշարան
քաղաքականութեանը, ինչպէս որ կու-
ղեմ կուտի Այս քաղաքականութեանը
Պ. Պիւսարիին Ֆերիցի մէջ ըսած
խօսքին վրայ հիմնեալ է, որ փարիցի-
զական շարժմանց սպանալիք մ'էր:

Այն շարժումները կու գորտ-
թեանը կարգ կուտին, երբ որ գորտ-
թիւն կուտի կու գորտպահան ազգե-
ցութեանը:

Վերջապէս մեզ թէ անկարգ-
իւմ մերթ ներկայացուած օպերաց-
ներ ընդունեցին, նոյնպէս ճարտար-
կաներու (քառիքով իւս) եւ ուրիշ
շատ բաներու թողարտութեան լրիւնը:

Աւադ, անաւրք իմ երբ որ իրա-
ւունքը վաւերացում չունենայ, խիստ
ընէ անդ ամ կրնայ որ ընդ ազգիւ Արգ-
իւսիցի որքերը թշնամեայ ձեռքն
էին, ստակականութիւնն ալ ջրուած էր:

Բուէ թէ թորութեան փաւե-
րացումը չունէինք: Բայց եւ այն կերպ
փորտեալ ու համար աւելի բարձր պատ-
ճառ մ'ընեմ:

Փարիցի Չլ ժամու մէջ իր աչ-
տակներ կեանքին զրկուելով, եթէ
ներքին կեանքն ալ զրկուէր, մահ էր
իրեն, եւ շատ շուրջմ թշնամեայ փա-
փաքանց համեմատ ժողովրդական
զրպարանները կը պայթէին:

Հայի կրեկի թէ փարիցի ներ-
քին կեանքն իրեն թողով կրնայինք
հաստատակարարութիւնը պահել, որ ար-
գարեւ անհաստատ, բայց վերջուցիւ
ներքին ճակատամարտ միջեւ մեզ ա-
զատ պահեց, որ շահու էր կամ կորս-
ւէր, բոլորքն դուսը թշնամեայ կը
բանար: Այս բանը բարոյական մեծ
ազգեցութիւն մ'էր:

Չորս ամիս առանց զինուց մա-
քառեցոյ զինեալ առակայտ զսթեան
դէմ եւ կրիլ խտտափել ներքին կը-
ուէն, որմէ դուք վրայիք խուսափել
մարտ 18ին յաւ իրաւունք էր: Բայց
զորս թեան փաւերացումը չունէիք, եւ
մեկ աւաք մէջ ինկաւ:

Կուսարանը խօսքու բոկով թէ
փարիցի երկրորդ պահարանն առաջի-
նն մեկնութիւնն ու արգարացումն է:
Դախ ազգային պահապան զինուոր-
թեան վրայ խօսիմ:

Պաշարանն սկիզբը 50000 մար-
դէ կը բաղկանար, ամենն ալ ըսա-
ղայն հողագով վաւեւար:

60 վաշար 200 վաշար հանուե-
ցաւ եւ 250000 մարդ ունեցանք:

ՊԱՅՄԱՆՔ

Կուս զանց քաղաքացիական
ճակարդ յարագրութեան գրայ է:
Կուսարար վերաբերեալ անանկ
կամ որ եւ ինչ գրութիւն յարագր-
-ճարտիւն պիտի ուղղուի: Այս պ-
թիւ, զինքի խան, Սարիսի գրասեն-
եակի:
Համար ճակարդ զինուորան ան-
անկ չընդունուի:

« Մեզ ազգային մեզ թէ զնու-
թիւն շրջինը: Ինչպէս կրնայինք ընելը
« Թարգաղեալութիւնները զնու-
թեան ու հարկութեան միջոց բնու-
շանէին: Եւ ինչ գրութիւն յարագր-
ման համար հին, բայց ոչ կուս-
պարտութեան հետ: (Կատարարութիւնը
ալ կողմէն):

« 25000 զատարարութիւն կրած
կամ բարոյապէս անոնց հարաստակը-
չիւ մարդիկ կային պահապան զինու-
րաց հետ: Եւ հազար ալ ազանգուորք,
ամեն բանի կարգը:

« Չինուորական դատարանիւ-
թեան պակասութիւնը կարգազու-
ցութիւնը, բնութեալ զլից անբաւա-
կանութիւնը, արեւելեան ունա-
կութիւնները, պարիսպներէն գալը
եւ անները առանձնա աւարտութիւ-
նի այս ամենը մեծ աղակտանութիւն
միջոցին այն բարոյապէս մարդա-
կայան մէջ:

« Մահացն ազգային պահապան
զինուորաց կրթութիւնը փաւեւա-
նութեանը յարաւ տարակցաւ: Եւ
աներ տեսայ որք գիշերները կացի լու-
սով փարժութիւն կրնէին: Այս գործին
անձնաւէր եղող անձանց մէկը Բլեման
թուաւ զօրապետն էր, որ այսօր մար-
տիրոսութեան լրատագակով փաւա-
ւորուած է:

« Երի մերթի փրկը պահապան զին-
ուորաց կրթութիւնն աւարտած էր:
Իրամենքուն մէջ տարակցան, եւ
ամեն գիշեր մեռեալներ ու փրաւորներ
ուռեցան: Զանոնք զայնքերէս հա-
մար իրենց ընդհանուր հրամանատա-
րը խիստ գովարան յայտարարութիւն-
ներ հրատարակեց: Այն ժամանակ ան-
բարձաւածութիւն մտաւ անոնց մէջ:
Եւ այնուհետեւ կանաւար զօրքերը
բանի տեղ չը ըսեցան: Կրեկի թէ կա-
նանա որ զօրաց զլուսները՝ միայն
սկեցցի խաղաղութիւնն գուցէ կը սով-
րեցնէին անոնց: (Կրթութիւն):

« Այն անբարձաւածութիւն մը-
տաւ մէջերին կրեւմ: Գիւսն զի եւ զնա-
տուութիւնն է: (Կրթութիւնն անկ կողմէն):
Մանչեւ շեւեւեւ իւսաւ:

« Մահացն ազգային պահապան
զինուորաց կրթութիւնն աւարտած էր:
Իրամենքուն մէջ տարակցան, եւ
ամեն գիշեր մեռեալներ ու փրաւորներ
ուռեցան: Զանոնք զայնքերէս հա-
մար իրենց ընդհանուր հրամանատա-
րը խիստ գովարան յայտարարութիւն-
ներ հրատարակեց: Այն ժամանակ ան-
բարձաւածութիւն մտաւ անոնց մէջ:
Եւ այնուհետեւ կանաւար զօրքերը
բանի տեղ չը ըսեցան: Կրեկի թէ կա-
նանա որ զօրաց զլուսները՝ միայն
սկեցցի խաղաղութիւնն գուցէ կը սով-
րեցնէին անոնց: (Կրթութիւն):

« Այն անբարձաւածութիւն մը-
տաւ մէջերին կրեւմ: Գիւսն զի եւ զնա-
տուութիւնն է: (Կրթութիւնն անկ կողմէն):
Մանչեւ շեւեւեւ իւսաւ:

« Մահացն ազգային պահապան
զինուորաց կրթութիւնն աւարտած էր:
Իրամենքուն մէջ տարակցան, եւ
ամեն գիշեր մեռեալներ ու փրաւորներ
ուռեցան: Զանոնք զայնքերէս հա-
մար իրենց ընդհանուր հրամանատա-
րը խիստ գովարան յայտարարութիւն-
ներ հրատարակեց: Այն ժամանակ ան-
բարձաւածութիւն մտաւ անոնց մէջ:
Եւ այնուհետեւ կանաւար զօրքերը
բանի տեղ չը ըսեցան: Կրեկի թէ կա-
նանա որ զօրաց զլուսները՝ միայն
սկեցցի խաղաղութիւնն գուցէ կը սով-
րեցնէին անոնց: (Կրթութիւն):

« Այն անբարձաւածութիւն մը-
տաւ մէջերին կրեւմ: Գիւսն զի եւ զնա-
տուութիւնն է: (Կրթութիւնն անկ կողմէն):
Մանչեւ շեւեւեւ իւսաւ:

« Այն անբարձաւածութիւն մը-
տաւ մէջերին կրեւմ: Գիւսն զի եւ զնա-
տուութիւնն է: (Կրթութիւնն անկ կողմէն):
Մանչեւ շեւեւեւ իւսաւ:

